

VINERI • 11 IULIE 2008 • ANUL LVIII NR. 28

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Gurmania 2008

Sărbătoarea dansului popular la Apateu

Relații literare româno-maghiare

CALENDAR ORTODOX

14 iulie, luni – + Sf. Ap. Achila; Sf. Mucenici Just și Iradie; Cuv. Nicodim Aghioritul.
15 iulie, marți – Sf. Mucenici Chiric și Iulita; Cuv. Iosif, Arhiep. Tesalonicului.
16 iulie, miercuri – Sf. Sfințit Mc. Atinoghen cu cei 10 ucenici ai săi; Sf. Mc. Avudim și Faust.
17 iulie, joi – Sf. Mare Muceniță Marina; Sf. Ierarh Eufrație.
18 iulie, vineri – Sf. Mc. Emilian de la Durostor; Sf. Mc.: Iachint, Pavel și Valentina.
19 iulie, sâmbătă – Cuv. Macrina. Sora Sf. Vasile cel Mare; Cuv. Die; Sf. Serafim de Sarov.
20 iulie, duminică – Sfântul Măritul Prooroc Ilie Tesviteanul.

AGENDĂ

14 iulie

1849 – la Seghedin, Kossuth Lajos și Nicolae Bălcescu au semnat tratatul de împăciuire dintre poporul maghiar și cel român.

1967 – a murit Tudor Arghezi, unul dintre cei mai mari poeți români.

15 iulie

1958 – la București a apărut revista „Luceafărul”, publicație a Uniunii Scriitorilor, care se adresează în special tinerilor.

16 iulie

1943 – s-a stins din viață Eugen Lovinescu, critic, istoric literar, prozator, dramaturg, adept al sincronismului în literatură.

17 iulie

1867 – s-a născut Ludovic Mrazec, geolog și petrograf român, întemeietor și director al Institutului Geologic al României.

18 iulie

1938 – s-a stins din viață Regina Maria, soția regelui Ferdinand I al României, care a fost domnitor între anii 1914 și 1927.

19 iulie

1946 – s-a născut tenismanul român Ilie Năstase.

20 iulie

1514 – a fost executat Gheorghe Doja, conducătorul războiului țărănesc din 1514.

1927 – începe prima domnie a Regelui Mihai I. Regele fiind minor, s-a instituit o Regentă formată din trei persoane.

”

*Citatul
săptămânii*

„Este evident că în sânul omenirii popoarele n-au ființat decât prin cultura lor deosebită; de îndată ce imitează cultura altor neamuri, ele se confundă cu dănselle și nu mai există.”

A.C.Cuza (1857–1947)

”

Chitighaz

Pelerinaj
la Mănăstirea Hodoș-Bodrog

Autogovernarea românească din Chitighaz organizează în perioada 14–15 august, de Sfânta Sărbătoare a Adormirii Maicii Domnului (Sântămăria Mare), un pelerinaj la Mănăstirea Hodoș-Bodrog din județul Arad. Pelerinajul se înfăptuiește cu un sprijin obținut prin concurs de la Fundația Publică pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria. Cei care doresc să se alăture chitighăzenilor, se pot interesa la Căminul Cultural din Chitighaz, deoarece, în

caz că nu se vor completa toate locurile în autocar, se pot înscrie la excursie și credincioși din alte localități.

Mănăstirea Hodoș-Bodrog a luat ființă în urma descoperirii unei icoane a Maicii Domnului cu Pruncul Iisus, pe acel loc credincioșii construind o bisericuță unde s-a păstrat icoana, acesta fiind doar începutul mănăstirii. Cercetările arheologice făcute în anul 1976 au descoperit în incinta mănăstirii mai multe vestigii care dovedesc

existența unei așezări monahale pe acest loc încă de la începutul mileniului II. Denumirea de Hodoș vine de la cuvântul slav „hudus”, care înseamnă: sărbătoresc, maiestuos. Tradiția precizează că Hodoș ar fi fost numele taurului care a descoperit icoana Maicii Domnului. Denumirea de Bodrog vrea să desemneze locul ei printre ape, denumiri pe care le au și cele două sate: Bodrogu Vechi și Bodrogu Nou din apropierea mănăstirii.

Anca Butar

Otlaca-Pustă

Renovări la biserică

Biserica ortodoxă română din Otlaca-Pustă cu hramul Înălțarea Domnului an de an este tot mai înfloritoare prin purtarea de grijă a preotului și a credincioșilor. Anul acesta, cu un sprijin de 4 milioane de forinți, obținuți prin concurs de la Departamentul pentru Relațiile cu Românii

de Pretutindeni din cadrul Ministerului Afacerilor Externe al României, la biserică din Otlaca se vor schimba ferestrele și cele două uși de la intrarea în biserică, ne-a informat protosinghel *Calinic*, preotul paroh al bisericii din Otlaca-Pustă.

A.B.

Telefonul redacției: 66/463-152

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Svetozar Unc, cetățean de onoare al Cenadului

Duminică, 29 iunie, la cea de-a X-a ediție a Zilei Satului din Cenadul Unguresc, la primăria locală a fost înmănată într-un cadru festiv distincția de „Cetățean de onoare” cunoscutului cântăreț român *Svetozar Unc*, fostul cantor al bisericii românești.

Titlul de cetățean de onoare al unei localități reprezintă cea mai înaltă distincție care se poate acorda unei persoane de către consiliul local, a spus primărița *Farkas Jánosné*, iar bace Țito, cum toată lumea îl știe pe bace Svetozar, a meritat pe deplin această distincție. A fost 60 de ani cantorul bisericii ortodoxe române din localitate, a ajutat la îmbogățirea valorilor spirituale ale comunității, este o pildă de moralitate și înțelepciune, a contribuit la viața culturală a localității și este singurul care ne mai poate povesti despre dansul „Călușarul” de la Cenad, dans pe care l-a jucat și dansul cu decenii în urmă. Svetozar Unc este una dintre personalitățile de seamă ale comunității cenădene, dar și a românimii din Ungaria. La vârsta de 20 de ani a cântat pentru prima dată

în biserica ortodoxă română din Cenadul Unguresc, urmând ca mai târziu să devină cantorul bisericii, dar totodată și animatorul vieții culturale a satului său. Prin anii 50, pe lângă faptul că este promotorul ansamblului folcloric, îl ajută pe părintele Mladen Luțai, punând pe scenă mici scene de teatru. În perioada aceea este solicitat de numărare ori și la manifestările culturale ale comunității românești din Ungaria. În 1991 a înregistrat prima casetă de muzică populară din cântecele cenădene învățate de la vărul său și de la un vecin,

casetă care a avut mare succes în comunitatea românească. Întreaga lui activitate depusă în folosul comunității cenădene și a românilor din Ungaria este recunoscută și apreciată de către guvernul ungar prin acordarea, în 1994, a unui Premiu de excelență. Pe lângă toate acestea, trebuie amintită și ținuta morală, omenia și dragostea față de familie a lui Svetozar Unc. Anul acesta, pe 13 decembrie, bace Țito va împlini frumoasa vârstă de 89 de ani. Dumnezeu să-i dea sănătate și viață lungă alături de familia sa.

Anca Butar

Gurmania 2008

La sfârșitul acestei săptămâni, la Chitighaz, s-a organizat cea de-a patra ediție a Festivalului Gastronomic al Românilor din Ungaria, Gurmania 2008. Inițiativa de acum patru ani a *Mariei Pílan Kalsó*, care a adunat la un loc sute de rețete tradiționale românești, a continuat și în zilele de 4 și 5 iulie. Muzica și dansul, mâncărurile gustoase și băuturile răcoritoare, voia bună și distracția au stăpânit și de această dată în parcul secular al castelului Almásy.

Vineri, la ora 14.00, în sala mare a Școlii profesionale agricole s-a deschis expoziția cioplitorului în lemn, *Kovács Sándor*, fost elev al acestei instituții. Expoziția „Românii din Chitighaz în viziunea presei” a fost deschisă de către *Eva Iova*, redactor-șef al săptămânalului românilor din Ungaria „Foaia românească”. Au fost expuse articole, fotografii, pagini de copertă despre viața românilor din Chitighaz, apărute în revista românească în ultimii cinci ani. În Chitighaz trăiesc mulți români,

alături de maghiari și câțiva nemți. La expoziția comună au mai fost expuse câteva obiecte din timpuri vechi, care evocă trecutul oamenilor de la sat. Despre acestea a vorbit consilierul local *Gheorghe Ardelean*, amintindu-și astfel: „Înima mea este română. Până când am fost de cinci ani, eu am vorbit numai românește. L-am văzut pe părintii mei, pe mama, pe tatăl meu, îmbrăcați cu astfel de haine, așa că mie hainele acestea îmi spun ceva. Îmi spun că de unde am venit... și unde mergem. Noi,

chitighăzenii un lucru putem face: ce mai aflăm în sat la noi, să le adunăm la un loc, să putem arăta copiilor noștri, cum au trăit oamenii mai demult. Poate că expoziția de astăzi nu este o expoziție profesională făcută de muzeologi, dar scopul nostru a fost ca în aceste două zile, în care ne adunăm să gătim și să fim împreună, să arătăm ceva din Chitighazul nostru, dar și din tradițiile celor din Aletea, fiindcă portul românilor din Aletea este la fel ca și al nostru. Consider că în Chitighaz se mai găsesc multe obiecte din trecut, care merită să fie cunoscute și nicidecum să nu le lăsăm uitării”. Expoziția a fost aranjată de *Elisabeta Ardelean*, directoarea adjunctă a Casei de Cultură din Aletea.

(Continuare
în pag. a 10-a)

EDITORIAL

Limba și numele

Butonând deunăzi telecomanda televizorului, am dat de un post românesc din Arad, unde un om mai în vârstă explica telespectatorilor cum trebuie făcută grebla și furca din lemn. M-am oprit din butonare din două motive: bătrânul semăna leit cu tatăl decedat al unei cunoștințe din Micherechi și pentru că acesta vorbea în grai bihorean, exact ca la noi, la Micherechi. După câteva momente a apărut pe ecran și numele omului respectiv: îl chema Gheorghe Cozma și este meșter popular din satul Avram Iancu. Deci, la doar câțiva kilometri de Micherechi, pe cealaltă parte a graniței (tot mai inexistentă).

Sunt conștientă că nu spun nici o noutate cu faptul că românii trăiesc, la fel ca ungurii, de o parte și de alta a graniței româno-maghiare. De ce ating totuși, din nou, un subiect atât de banal? Deoarece mă enervează tot mai mult încăpățânarea acelor români din Ungaria, care nici în rușul capului nu vor să-și scrie numele în forma lui originală, adică Cozma sau Ruja, Gurzău sau Ardelean (numele au fost alese la întâmplare). Și pentru că viitoarelor generații nici nu le mai transmitem informația cum i-a chemat de fapt pe strămoșii lor. Românii din Ungaria de azi au ajuns deja în faza (și doar spera putem că mai există cale de întoarcere) când îi iubesc, îi stimează mai mult pe cei care le-au maghiarizat numele, decât pe bunicii și străbunicii lor. La începutul secolului XXI, când Europa unită își lărgeste granițele, înglobând toate neamurile și limbile lor, credem că au trecut acele vremuri când oricui trebuie să-i fie rușine că îl cheamă Johansson sau Schmidt, sau tocmai Ardelean sau Crișan.

Răsfoind orice carte de telefoane din Arad, Bihor sau Timiș găsim cu grămada nume ca la noi: Țârlea sau Iova, Iula sau Iulan (și nicidecum Giula sau Iulian), Iurca sau Gurbădan, Gurzău sau Boca. Decât că la noi toate aceste nume sunt scrise sau transcrise pe ungurește. Pericolul neștiinței tinerilor noștri despre originile lor ne paște deja. Am auzit odată cum un tânăr din Micherechi, absolvent de școală românească, căuta explicații, pe baza numelui său, că el ar fi de origine germană. Nici un pic nu l-a deranjat că maică-sa, taică-său, bunicii și toți cei dinaintea lui au fost români. El căuta să demonstreze că este neamț. (Sărmanu copil, probabil a auzit că în Ungaria toată lumea este liber să își aleagă identitatea, și sunt unii care își schimbă identitatea din patru în patru ani, odată fiind țigan, apoi român, apoi slovac și șirul continuă.)

Numele pe care îl purtăm, în special cel de familie, este ca o etichetă de care este foarte greu să te descotorosești. Atunci când ținem discursuri și „ne laudăm” că noi păstrăm tradițiile și obiceiurile strămoșilor noștri, ar trebui să ne amintim de fiecare dată că la fel de importante, dacă nu și mai importante decât acestea, este limba și numele înaintașilor noștri. Adică, limba română și numele original, cel românesc. Din moment ce renunțăm la acestea, este doar un mic pas să ne pierdem și toate celelalte valori strămoșești.

Când ne-am născut, părinții ne-au dat un nume. Numele lor, plus un nume ales de ei. Ne identificăm după nume. Acesta imprimă trăsături, arată lumii cine suntem noi. Iar societatea judecă după nume.

Limba și numele este moștenirea noastră cea mai de preț. Este identitatea noastră. Acestea sunt mai presus decât dansurile sau cântecele noastre românești, oricât de frumoase ar fi acestea. Din clipa când ți-ai pierdut, ți-ai schimbat limba și numele, ai devenit altcineva. Un străin pentru părinții și bunicii tăi, la fel cum străini vor fi și nepoții tăi.

Eva Iova

Pe scurt...

FESTIVAL DE FILM LA PALIC

La cea de a 15-a ediție a Festivalului Filmului European de la Palic (Serbia), organizat între 19 și 25 iulie, în cinci locații, vor fi proiectate aproape 70 de filme. Cei interesați vor putea urmări, între altele, opt producții din Ungaria, printre care și filmul de mare succes al lui Cornel Măndruțau, „Delta”. Filmele maghiare se vor putea viziona la amfiteatrul Universității Libere.

**CĂRĂMIDA DE MACĂU
CĂUTATĂ ÎN ROMÂNIA**

Peste 50% din cărămida produsă de fabrica Szema din Macău ajunge pe piața românească. Anul trecut fabrica a participat la Expo Arad, iar de atunci, peste 50% din capacitatea de producție ajunge în România. Desigur, nu este doar afacerea fabricii din Macău, jumătate din industria construcțiilor din Ungaria lucrează pentru comenzi din România.

**CETĂȚENII ROMÂNI
APELEAZĂ LA MEDICII
DIN UNGARIA**

Interesul bolnavilor din România pentru serviciile instituțiilor sanitare din estul Ungariei rămâne ridicat. Spitalul „Dr. Diósszilágyi Sámuel” din Macău a realizat lunar încasări de două milioane de forintzi de la bolnavii sosiți de peste hotare. Directorul instituției, Dr. Baráth Lajos, susține că lunar sunt primiți la spital circa 20 de pacienți, pentru analize medicale dinainte stabilite și pentru tratament, iar numărul rămâne constant. Și la centrul clinic din Seghedin, și la spitalul „Pándy Kálmán” din Julia au fost tratați anul trecut mai multe sute de pacienți din România. Unii au beneficiat de servicii de urgență pe baza cardului european de sănătate, alții de tratamente plătite.

**FESTIVAL FOLCLORIC
DUNĂREAN**

Artiștii Ansamblului Folcloric „Lugojana” al Casei de Cultură a Municipiului Lugoj au fost invitați la a XVI-a ediție a Festivalul Folclorului Dunărean, de la Szekszárd. Manifestarea din orașul ungar înfrățit cu Lugojul, a început pe 8 iulie și ține până pe 13 iulie.

Sărbătoarea hramului la biserica
românească din Budapesta

Pentru orice parohie, ziua hramului bisericii este una din cele mai importante sărbători din calendarul pastoral, care adună în jurul bisericii, întru credința strămoșească, pe slujitorii săi cei mai vrednici. Pe 28 iunie, credincioșii ortodocși români din Budapesta au sărbătorit lăcașul lor sfânt cu hramul Nașterii Sf. Ioan Botezătorul. Cu acest prilej de sărbătoare a sosit PSS Episcop Siluan împreună cu un sobor de preoți, iar din partea diplomației românești, ambasadorul Ireny Comaroschi și consilierul Aurelia Zmeu de la Ambasada României la Budapesta.

Capela românească din Budapesta a împlinit 108 ani de existență neîntreruptă din grija și respectul pentru instituția Bisericii Ortodoxe nutrite de Emanuil Gojdu. Puțin după trecerea marelui mecena în neființă și cu regretul de a nu fi reușit să ridice o biserică mândră pentru neamul românesc ortodox din Budapesta, o aripă din clădirea care aparținea Fundației Gojdu a fost destinată a deveni lăcaș de cult, în mod provizoriu până la ridicarea unei biserici pentru care se strângeau fonduri. Odată cu izbucnirea Primului Război Mondial, dorința românilor budapestani de a avea o biserică a lor s-a destrămat, rămânând până astăzi doar un vis la care puținii mai îndrăznesc să cuteze. Așadar, din 1900, chiar la început de veac și de timpuri noi, Capela primește pe enoriașii ei, pe str. Holló la nr. 8.

Anul acesta, în această zi de sărbătoare, credincioșii budapestani au avut parte de bucurii neașteptate. După săvârșirea Sfintei Liturghii, PSS Siluan a amintit în predica sa despre însemnătatea și mesajul acestei zile. La 24 iunie se celebrează în lumea creștină nașterea Sf. Ioan Botezătorul, o mare excepție făcută acestuia, întrucât sfinții și martirii sunt comemorați în ziua morții lor, considerată a fi ziua nașterii lor pentru Împărăția Cerurilor. Părinții lui erau neprihăniți înaintea lui Dumnezeu, erau oameni în vârstă, tatăl său, Zaharia era preot, iar mama sa era rude-

Moment la depunerea
de coroane, la placa
memorială Emanuil Gojdu

nie a Fecioarei Maria, după cum spune Evanghelia după Luca. Elisaveta nu putea avea copii, ceea ce era un motiv de supărare pentru ei. Odată în timp ce oficia slujba, lui Zaharia i s-a arătat Arhangelul Gavril, care îl înștiințează că nevasta sa va aduce pe lume un copil ce va merge „în duhul și puterea lui Ilie și încă din pântecul mamei sale se va umple de Duh Sfânt”. Ioan Botezătorul „era glasul celui ce striga din pustie, cel ce trebuia să netezească calea Domnului”. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul este un exemplu că rugăciunea adresată lui Dumnezeu nu rămâne fără ecou, chiar și acolo unde este deznădejde poate apărea speranța.

În cuvântul său exprimat cu prilejul acestei sărbători, doamna ambasador a arătat că biserica noastră strămoșească are o mare importanță pentru românii din afara granițelor României. „Credința ortodoxă a românilor, oriunde s-ar afla aceștia, le este scut și emblemă. Păstrarea tradițiilor este datoria noastră, a tuturor. Fiecare din noi are un rol în transmiterea valorilor culturale, creștine, a limbii și a obiceiurilor neamului nostru. Toate aceste prunci trebuie cu grijă predate pruncilor noștri, iar Biserica a fost mereu un călăuzitor statornic întru această datorie. Biserica și-a îndeplinit cu răbdare și cutezanță această mi-

siune întotdeauna și oriunde în lume. Statul român a recunoscut și a apreciat cu profund respect rolul Bisericii în păstrarea tradiției și a echilibrului poporului român. În acest context, Guvernul României, prin Ministerul Afacerilor Externe dorește să aducă un smerit omagiu eforturilor pe care Eparhia Ortodoxă Română din Ungaria le depune în păstrarea și promovarea identității românești”, a spus doamna ambasador, care a oferit în numele ministrului afacerilor externe al României, Lazăr Comănescu, și al colaboratorilor săi de la DRRP, Mihai Gheorghiu secretar de stat și Laura Jerca director, un premiu în valoare de 3000 de euro, „un simbolic semn de prețuire față de PS Episcop Siluan și mulțumirile statului român pentru aleasa dumnezeavăstră misiune”.

Excelența Sa a mai urat celor prezenți: „să ne fie eternă și mândră această casă a rugăciunii noastre din Budapesta, să o țină bine Dumnezeu și să o sporească, mulți ani înainte! Dumnezeu să-i binecuvânteze pe românii de pretutindeni!”

Și pentru că bucurie din bucurie se naște, a urmat sfințirea unei icoane care a fost făcută la cerea unuia dintre enoriașii budapestani, Laurențiu Rent, la schitul românesc Prodromu, de pe Muntele Athos, și dăruită nu întâmplător în această zi sfântului lăcaș budapestan. Icoana executată din argint și suflată cu aur este copia Icoanei Făcătoare de Minuni care îl reprezintă pe Sf. Ioan Botezătorul și se află la schitul de pe muntele Athos.

În încheiere și ca semn de mulțumire, au fost depuse flori la placa memorială a lui Emanuil Gojdu, așezată la intrarea în clădirea care adăpostește capela românească.

Gabriela Enea Elekes

www.fundatiagojdu.ro

Relații literare româno-maghiare

Pepiniera redeșteptării naționale pentru români au fost Viena și Budapesta, unde luaseră contact cu învățați români din Transilvania ca: Petru Maior, Gheorghe Șincai, Samuil Micu Clain și alții. Coloniștii macedoneni din Pesta, de la o vreme, revin la conștiința obârșiei lor naționale și sunt mândri de limba lor strămoșească. La procesul acesta de redeșteptare națională a contribuit, firește, în primul rând, curentul latinist, pornit la sfârșitul veacului al XVI-lea. Sub influența corifeilor Școlii Ardelene (care erau cenzori și corectori la Tipografia din Buda), macedoromânii înlocuiesc în scrierile lor literele grecești cu cele latine, introduc pentru prima dată un număr mare de dacoromânisme și latinisme în locul cuvintelor străine din dialectul aromân, și își publică cercetările despre românii de dincolo de Dunăre, unele în dialectul aromân. Interesul pentru descoperirea identității etnice și lingvistice proprii s-a manifestat tot mai evident. Pe urmele acestei mișcări de renaștere culturală, la începutul secolului al XIX-lea, din mijlocul coloniei macedoromâne din Pesta se remarcă două personalități: Gheorghe Constantin Roja și Mihail G. Boiagi, istorici și literați, care și-au desfășurat activitatea la Buda și Pesta, respectiv la Viena. Alături de acești doi învățați, îl putem aminti și pe Nicolae Ioanovici din Pesta, autorul unui dicționar macedoromân în cinci limbi. Emanuil Gojdu a fost foarte receptiv în această atmosferă prielnică pentru a ajuta limba și cultura. De tânăr desfășoară o activitate filantropico-culturală în sânul coloniei macedoromâne din Pesta. Ajuta tineretul studios și participa la seratele și manifestările culturale organizate de studenții români din capitala Ungariei.

În cadrul Zilelor culturale ale sectorului II din Budapesta, Autogovernarea minoritară română din acest cartier, împreună cu Societatea Culturală a Românilor din Budapesta a organizat un ceneu literar sub genericul „Relații literare și culturale româno-maghiare”, în cadrul căruia au fost prezentate două personalități: Emanuil Gojdu și József Attila.

Publicul prezent la această seară literară a avut ocazia să afle lucruri inedite, pentru că așa cum spunea Maria Berényi, „cu cât omul se afundă în cercetări, atât crește și materialul ce așteaptă să fie dezvăluit”.

Despre activitatea literară a lui Emanuil Gojdu se știe mai puțin, dar aceasta nu înseamnă că este un aspect neînsemnat al activității și personalității lui Gojdu. Așadar, după obținerea diplomei de avocat a intrat ca stagiar în biroul avocatului sârbo-maghiar Vitkovics Mihály din Budapesta – cu câțiva ani în urmă tot în acest birou și-a făcut practica de avocat și Deák Ferenc. Vitkovics fiind și scriitor, avea relații bune de prietenie cu literații din capitala Ungariei. Tânărul Gojdu a avut prilejul să cunoască în casa superiorului său pe scriitorii fruntași ai acelei vremi, precum Kazinczy Ferenc, Virág Benedek, Berzsenyi Dániel, Kisfaludy Károly. Aceștia i-au îndrumat primele încercări de a scrie versuri, Gojdu debutând în 1826 cu câteva poezioare în limba maghiară în paginile revistei „Széplírártúraí Ajándék”. Acești scriitori maghiari erau animați de lozinca: „prin limbă se conservă o națiune”. Paralel cu aceste încercări literare, Gojdu face cunoștință cu o serie de intelectuali români din

Pesta și prin ei cu aspirațiile culturale ale românilor din monarhie. Locul de întâlnire al intelectualilor, membrilor coloniei macedoromâne și studenților din Pesta era casa macedoromânului Atanasie Gra-

bovsky, mai târziu a devenit locul preferat de întâlnire al românilor din toate părțile monarhiei habsburgice, precum și din Moldova și Țara Românească. Grabovsky era influent, bogat, prieten cu boierii din Principate, avea relații bune cu magnații maghiari, era considerat mecenatul publicațiilor românești. În atmosfera spirituală impregnată de concepția istorică și lingvistică a Școlii Ardelene, s-au întâlnit în salonul literar al lui Grabovsky numeroși literați și oameni de cultură română: Petru Maior, Samuil Micu Clain, Damaschin Bojincă, Dimitrie Țichindeal, Moise Nicoară, Emanuil Gojdu, Eftimie Murgu, Andrei Mocioni, Partenie Cosma, Zaharie Caracalechi. Din inițiativa lui Grabovsky se tipăreau cărți românești la Ti-

pografia din Buda. În casa lui, pe lângă subiecte cultural-literare, se mai dezbătea și spinoasa problemă a bisericii românilor din Banat și Ungaria, care era dominată de ierarhia sârbă. În această perioadă, Gojdu a legat o prietenie trainică cu nepotul lui Atanasie Grabovsky, tânărul student la drept Anastasie Șaguna, viitorul mitropolit al Ardealului. Mediul cultural și religios în care a trăit i-au conturat încă din tinerețe lui Emanuil Gojdu o personalitate profund atașată de interesele națiunii sale. El se afla printre cei care sprijineau apariția tipăriturilor românești de la Buda, a fost colaborator la „Biblioteca Românească”, publicată și redactată de Zaharie Caracalechi la tipografia Universității din Buda, prima revistă literară românească, care continuă „strădania Școlii ardelene de a ridica neamul românesc”. La sfârșitul anului 1829, în paginile acesteia, Gojdu va publica un vibrant apel adresat cititorilor din Țara Românească și Moldova cu rugămintea de a sprijini literatura și de a iubi limba română. El cere boierilor să ajute „scrierea și tipărirea cărților în limba patrioțicească”, să le citească și să

le răspândească „pentru că nu este mai mare mângâiere, mai mare îndestulare, decât simțirea fericirii și a măririi Neamului”. Acest apel a adus revistei 318 abonați. Cu sprijinul material al lui Gojdu s-a tipărit și „Calendarul românesc” pe anii 1828–1832, în parte cu litere latine, în care apar și articole de lingvistică din care reiese latinitatea limbii și a poporului român.

Departa de a putea fi epuizat acest subiect asupra activității lui Emanuil Gojdu, mai degrabă încercăm să la noi cercetări, evocări și serate literare. În continuarea cenei literare a fost prezentată personalitatea poetului József Attila, prilej cu care am putut afla aspecte ale biografiei sale care poate i-au marcat și destinul său de poet.

(Continuare în pag. a 10-a)

Pe scurt...

BĂTANIA

Asociația și Autogovernarea românească din oraș au organizat în perioada 3–8 iulie o excursie în Mărginimea Sibiului. Grupul, în jur de 40 de persoane din Bătănia, condus de Emilia Tompan, au vizitat centrele mai importante din Sibiu și muzeul de icoane pe sticlă „Sibieli”, au făcut o excursie în stațiunea Păltiniș, au poposit pe la frumoasa mănăstire Sâmbăta de Sus și pe la mănăstirile de pe Valea Oltului, iar din itinerarul excursiei nu a lipsit nici parcurgerea celui mai pitoresc drum din România, Transfăgărașanul.

SEGHEDIN

În a patra duminică din această lună, pe 27 iulie, când credincioșii din Seghedin și împrejurimi se întâlnesc la Sfânta Liturghie săvârșită de pr. Aurel Becan, în biserica ortodoxă sârbească din oraș va avea loc o slujbă comună. Ortodocșii români și sârbi se vor ruga împreună cu un sobor de preoți la slujba arhierască săvârșită de PSS Luchian Pantelic, Episcopul Budei și administrator al Eparhiei Ortodoxe Sârbe din România.

BĂTANIA

Pe 20 iulie, când creștinii ortodocși îl sărbătoresc pe Sfântul Ilie, în biserica ortodoxă română din localitate, credincioșii se vor ruga împreună cu un sobor de preoți, alături de PSS Episcop Siluan. Slujba arhierască va începe la ora 10.00, răspunsurile la Sfânta Liturghie vor fi date de corul bisericii ortodoxe din Nădlac.

MICHERECHI

Membrii consiliului local au decis la ședința din 25 iunie despre re alegerea lui Zoltan Ruja în funcția de director al școlii generale românești. Membrii consiliului au votat unanim pentru persoana domnului Ruja, al cărui nou mandat de director a început pe 1 iulie 2008 și va dura până pe 30 iunie 2013.

SEGHEDIN

Ediția 2008 a Jocurilor în aer liber de la Seghedin debutează în fiecare seară cu opere și spectacole însemnate, până pe 21 august.

Să creștem în Cristos

Într-un context în care biserica locală experimentează o tranziție de la clădire spre oameni, este crucial să discutăm despre importanța creșterii în Cristos. Ucenicia (creșterea în Cristos) este comparată cu metodologia folosită de un soldat sau un fermier care, pentru a obține un rezultat pozitiv, trebuie să-și mențină echilibrul etic și moral în tot ceea ce face. De aceea, pentru Pavel, este important că frații și surorile din Biserica secolului 21, vor înțelege scopul pentru care aceștia au fost chemați să se prezinte înaintea Mântuitorului Isus Cristos.

Filipeni 1:9-11: „Și mă rog ca dragostea voastră să crească tot mai mult în cunoștință și orice pricepere, ca să deosebiți lucrurile alese, pentruca să fiți curați și să nu vă poticniți până în ziua venirii lui Hristos, plini de roada neprihănirii, prin Isus Hristos, spre slava și lauda lui Dumnezeu.”

Trei criterii importante despre ucenicie

a) O dragoste bazată pe înțelepciune – depărta-te de înșelători!

Recunoștința faptului că dragostea este doar o experiență sentimentală și emoțională a devenit o realitate pentru lumea post-modernă. Pavel nu evită să adreseze în mesajul (către Filipeni) dorința sa, precum că viața acestora trebuie să fie consolidată pe o dragoste care își găsește rădăcinile biblice într-o înțelepciune și cunoștință supremă. Despre această înțelepciune, Pavel ne readuce aminte că această dragoste nu își are existența într-un obiect, ci dimpotrivă, această dragoste era evidentă în Persoana Domnului Isus Cristos. Astfel dar, este important să concluzionăm că principiul unei vieți binecuvântate, trebuie să se bazeze pe o dragoste consolidată în adevăr și înțelepciune, care trebuie meditată și răsfodată atât în inima omului, cât și în creierul acestuia.

În timp ce citiți acest articol, vă întrebați care este legătura între subiectul dragostei și cel al uceniciei. În același moment, doriți să

înțelegeți motivul pentru care trebuie să adăugăm ucenicia în sfera cunoștinței și priceperii lucrurilor alese, despre care Pavel scrie Filipenilor. Faptul că Pavel este în închisoare, ne ajută să înțelegem scopul acestuia. Observați că motivația pentru care Pavel scrie această Epistolă, este de a încuraja pe Filipeni să crească în cunoștința pe care au primit-o despre (și în) Isus Cristos.

b) O motivație eternă – căuta-ți un învățător!

Scopul pentru care dorim să dezvoltăm o viață sfântă, și asta bazându-ne pe principiile Cuvântului lui Dumnezeu, trebuie să determine parametri vieții creștine în Cristos. Pentru a trăi această viață în Cristos, trebuie să avem un scop și o țință spre care ne ațintim întreaga viață. Despre această țință, Pavel ne prezintă următoarele: „ca să deosebiți lucrurile alese, pentru ca să fiți curați și să nu vă poticniți până în ziua venirii lui Hristos”. În acest verset observăm detaliile vieții creștine, care implică și necesită o lucrare deosebită. Pavel dorește să înțelegem că fiecare creștin (și biserica) trebuie să deosebească lucrurile alese, și asta pentru a ne asigura că viața pe care o trăim (și clădim) este o viață curată și neclintită în Cristos.

Dorința de a clădi o viață în Cristos, ne cere să devotăm timpul necesar pentru această lucrare eternă. Însă, pentru a avea succes în această trăire, avem nevoie de oameni care să ne ajute în creșterea și maturizarea noastră în Cristos, iar mai apoi în societate. Aceasta a fost slujba și dorința lui Pavel în ceea ce privește Biserica din Filipi. Dorința lui Pavel a fost de a vedea această Biserică pregătită pentru Cristos. În zilele noastre, mulți creștini și-au pierdut speranța pe care o aveau în Cristos. Mulți au renunțat la promisiunile pe care Dumnezeu le-a așezat înaintea acestora prin (și în) Cristos. Este important să semnalăm faptul că Pavel nu se ocupă de venirea lui Cristos, ci de situația fizică și spirituală a acestei Biserici. „Nu vă poticniți” relatează faptul că la revenirea lui Cristos vor exista

persoane care și-au pierdut scopul pentru care Cristos a murit (și pentru care El se va reîntoarce).

De aceea, deoarece suntem slabi și vulnerabili, responsabilitatea noastră este de a ne asigura că petrecem timp alături de alte persoane, care vor fi în stare să ne ajute să trecem prin greutățile și dificultățile acestei lumi. Pentru a identifica persoanele chemate, este important să ne asigurăm că învățătura acestora este bazată pe principiile și valorile lui Dumnezeu. În același timp, trebuie să ne asigurăm că dragostea acestora (și a noastră) nu se bazează pe o idolatrie emoțională a dragostei, ci pe o dragoste adevărată, care este capabilă să fie manevrată și direcționată de cunoștință și de pricepere, de înțelepciune și de smerenie, de fapte și de sfințenie în Cristos Isus.

c) Un rod cuprins de eternitate – Îl urmezi pe Cristos!

Al treilea condiment pentru o viață de succes trebuie să fie roada neprihănirii, care se găsește doar în Cristos, și asta spre slava și lauda lui Dumnezeu Tatăl. Scopul și țința supremă pentru fiecare învățător sau ucenic este de a avea această roadă a neprihănirii, pe care am câștigat-o, nu prin faptele proprii, ci prin viața și mărturia lui Cristos. Totuși, trebuie să recunoaștem că responsabilitatea noastră este de a-L urma pe Cristos, care este Neprihănirea lui Dumnezeu, care este înțelepciunea lui Dumnezeu, și care se va reîntoarce pentru cei care l-au urmat pe El.

Dorința noastră, fie în biserică sau la locul de muncă, fie pe stradă sau la școală, fie în spital sau la facultate, trebuie să fie o viață neprihănită. Aroma acestei vieți trebuie să se extindă spre toate sectoarele societății. Mărturia lui Pavel a ajuns chiar și în locașul în care acesta era întemnițat. Mă întreb, dacă am încerca să trăim această viață neprihănită (a-l urma pe Cristos) oare câți dintre cei care ne cunosc vor avea oportunitatea de a-L urma pe Mântuitor?

(Sursa:

www.bisericata.com)

Predicatorul de 8 ani

Atacuri teroriste, decapitări și raiduri ale islamicilor Jihad au chinuit în ultimii ani pe locuitorii din Sulawesi, Indonezia. Sute de oameni au murit și alte mii au fost obligați să își părăsească locuințele.

Imaginea haosului începe să se schimbe încet datorită trezirii spirituale condusă în mod uimitor de doi băieți de numai 8 ani. După ce anul trecut a câștigat un concurs de predicare, Moko a început să meargă în orașele din apropiere pentru a predica Cuvântul lui Dumnezeu. În timp ce oamenii se închină, prietenul lui Moko, Selfin, se roagă pentru atingerea Domnului. Musulmanii au experimentat astfel vindecări miraculoase.

Unul din acești musulmani declară: „Credința mea s-a întărit pentru că am văzut minunile. Ei spun că Dumnezeu ne iubește și că l-a trimis pe Issa, pe Isus, să ne vindece și cred acest lucru.” Pe lângă vindecările fizice, Moko mai predică despre vindecarea orașului său natal, Poso. Moko și Selfin fac parte din refugiații ale căror case au fost incendiate. Moko și-a împărțit de asemenea viziunea despre stoparea corupției, o problemă majoră în Indonezia. Acest băiat spune că își pregătește mesajele cu rugăciune. Este conștient că fără puterea lui Dumnezeu nu poate să predice. Conform părinților lui Moko, la ei în familie Biblia se citește în fiecare zi. Selfin și Moko sunt fericiți că sunt folosiți de Dumnezeu, dar înțeleg și importanța educației. Ei sunt îndrumați de Rinaldy Damanik, un susținător al drepturilor omului și pastor la biserica creștină Central Sulawesi. Acesta crede că Dumnezeu se folosește de copii pentru a chema oameni la pocăință și pentru a face o mare transformare în Poso. El consideră că sângele martirilor căzuți în Poso, aduce rod prin Moko și Selfin. Rezultatul este o provincie mult mai pașnică.

Valul trezirii cuprinde Peru

Una din problemele majore care îi țin pe cei din Peru în sărăcie, este lipsa energiei electrice și bolile cauzate de paraziții intestinali. Conform unor cercetări, 60% din populația din Peru este infectată. De aceea guvernul încurajează inițiativa unei organizații evanghelice care îi tratează pe copii cu Albendazole, un medicament puternic împotriva paraziților. Doar la un sfârșit de săptămână, 2 milioane de copii au primit medicamente și nu numai, mulțumită organizației Operation Blessing și alianței formate din mii de biserici.

Pat Robertson, de la CBN, a rămas surprins de trezirea spirituală ce se desfășoară în Peru. Președintele țării l-a primit pe Isus în inimă, președintele Congresului este evanghelic. La o întâlnire de evanghelizare organizată pe un stadion cu Pat Robertson, mii de oameni și-au predat viața lui Isus.

În America Latină, biserica din Peru înregistrează cea mai mare rată de creștere. La ora actuală, afirmă Robert Barriger, 17,5% din populația țării este născută din nou. Acesta crede că viitorul țării este mai luminos decât trecutul. Evangheliicii din Peru răspund atât nevoilor spirituale cât și celor fizice ale celor mai săraci oameni, convinși fiind că ei construiesc astfel un viitor mai bun pentru această țară sud-americană.

(Sursa: www.alfaomega.tv)

Parohul Micherechiului la serbarea hramului din Reșița

În buna și frumoasă tradiție românească, fiecare om are un sfânt ocrotitor și fiecare familie ține un praznic al casei în ziua de pomenire a unui sfânt sau la o sărbătoare a Bisericii. Sunt însă și orașe care au ca patroni o croitorie sfinți ai Bisericii noastre ortodoxe. Între ele, Reșița prăznuiește pe Sfinții Apostoli Petru și Pavel, „verhovnicii apostoli” așa cum sunt numiți în cântările închinatelor. De altfel, în orașul Reșița din Banatul de Munte sunt trei biserici, care au ca patroni tot pe acești doi mari apostoli: Biserica din Micraiaionul III al cartierului Lunca Bârzavei – Govândari, Biserica de la parohia Lend și Biserica din cartierul Călnic.

În acest an, Episcopia de Caransebeș a voit și a reușit să adune sub cupola cerească, în centrul civic al municipiului, preoți și credincioși de la toate parohiile din oraș și din împrejurimi la săvârșirea Sfintei Liturghii arhieresti. Au fost prezenți Prea Sfinția Sa Lucian, episcopul Caransebeșului, 30 de preoți și trei diaconi, precum și mulțime

de credincioși ce au înfruntat soarele dogoritor. Nu au lipsit oficialități ale urbei, adică primarul *Mihai Stepanescu* (aflat la prima lui experiență de acest fel), președintele Consiliului Județean *Sorin Frunzăverde*, miniștrii secretari de stat, parlamentari, consilieri locali și județeni, presă scrisă, de radio sau tv.

Bucuria a fost și mai mare pentru că între preoții slujitori s-a aflat și părintele *Ioan Bun*. Zic că a fost bucurie mai mare, pentru că părintele Bun este preotul slujitor al Bisericii Ortodoxe Române din Micherechi – Ungaria. Prezența cucerniciei sale nu a fost întâmplătoare pentru că Parohia din Micherechi este în relație de bună frățietate cu Parohia din Govândari, precum și cu parohia din Toracu Mare – Serbia, cei trei preoți-parohi, *Ioan Bun* (din Ungaria), prot. *Petru Drăghicescu* (din Serbia) și *Petru Berbentia* (din Reșița) au stabilit o „trilaterală ortodoxă” pe partea de vest a țării. În baza acestei legături frățesti, preoții și credincioșii celor trei parohii

românești găsesc momente de întâlnire și împreună rugăciune la marile sărbători sau evenimente ale comunităților lor.

Astfel, la Biserica din Govândari, încă din seara zilei de 28 iunie s-a săvârșit Vecernia cu litie de către pr. *Ioan Bun* și pr. *Petru Berbentia*, iar la sfârșitul slujbei părintele *Ioan* a transmis salutul său din partea Episcopiei de Iula și, bineînțeles, din partea credincioșilor ortodocși din Micherechi. Mai trebuie să amintesc aici – și mă bucur să fac acest lucru – că prezența părintelui *Bun* a fost posibilă cu binecuvântarea Prea Sfinției Sale

Siluan, episcopul românilor din Ungaria care sprijină dorința noastră de bună-frățietate, cum și faptul că Prea Sfinția Sa *Lucian*, episcopul nostru susține aceeași dorință de cunoaștere și bună înțelegere, oferindu-ne tot sprijinul pentru ceea ce facem întru cinstea și mărirea lui Dumnezeu. Celor doi Păstori ai Bisericii Strămoșești, le mulțumim! Și ne rugăm să putem face mai mult pentru românii de pretutindeni.

După seara zilei de înaintea-prăznuire, a urmat Sfânta Liturghie arhierască din piața centrală a orașului. Am fost din nou împreună în rugăciune și slu-

jire, mulțumind lui Dumnezeu pentru toate și ne-am împărtășit din același Potir cu Trupul și Sângele Mântuitorului. Părintele *Ioan Bun* a exprimat în discuția cu Prea Sfințitul *Lucian* bucuria de a fi împreună și speranța că anul viitor, Dumnezeu ne va îngădui să îl avem în mijlocul nostru și pe Prea Sfințitul *Siluan* și pe alți ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, ca „bucuria să fie deplină”.

După o zi obositoare dar frumoasă, îmbărbătați de Hristos Domnul, părințele din Ungaria a plecat spre casa îndepărtată de peste frontierele omenești, dar atât de apropiată sufletului nostru, ducând cu sine binecuvântarea Prea Sfințitului *Lucian* pentru credincioșii trăitori de cealaltă parte a fruntariilor.

Astfel, Sfinții Apostoli *Petru* și *Pavel*, înfățișați în icoane îmbrățișându-se, ne-au oferit și nouă prilejul să rostim: „Hristos în mijlocul nostru este și va fi totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!”

Reșița, la 29 iunie 2008

Pr. *Petru Berbentia*

Cu ocazia venirii fraților ostași, *Ovidiu*, *Violeta* și *Rebeca Caba* din Oradea, frații *Ioan*, *Nicolae* și *Ionatan Vinter* din Avram Iancu, în zilele de 4–6 iulie 2008, la adunarea Oastei Domnului din Micherechi am avut bucuria să ne zidim sufletele cu hrană duhovnicească. În urma celor trei seri, frații ne-au împărtășit câteva gânduri privind lucrarea Oastei Domnului. Fratele *Ovidiu* următoarele gânduri le adresează cititorilor:

Lucrarea aceasta a luat nașterea din inspirația Duhului Sfânt în noaptea Anului Nou 1923, de către preotul sibian *Iosif Trifa*, cu binecuvântarea Mitropolitului Ardealului, *Nicolae Bălan*. Oastei Domnului i-a revenit rolul să-i determine pe credincioși să citească Biblia și cărțile de învățătură ortodoxă pentru a le da o mai largă deschidere spre înțelegerea Lui Hristos. Nu exagerăm când spunem că Oastea Domnului a pus Biblia și cartea creștină în mâna credincioșilor noștri. Însăși cărțile părintelui *Iosif* erau niște îndrumătoare spre cu-

Cuvinte de suflet

nașterea Bibliei și a cărților de învățătură creștină. Părintele *Iosif Trifa* conștient de acest lucru a declarat război sufletesc contra vrăjmașului diavol, contra întinericului și contra răutăților pentru a înțărca răul de la izvor și a porni binele și îndreptarea tot de la izvorul puterii și al îndreptării, care este Iisus Mântuitorul.

De aceea va pune un accent deosebit, odată cu schimbarea vieții, pe cunoașterea cuvântului lui Dumnezeu și a trăirii acestuia la cota cea mai înaltă. În zilele noastre, parcă ia-

dul cu toate rezervele și gloatele Lui a intrat în luptă și ofensiva cea mare, pentru câștigarea sufletelor.

Față de această ofensivă a iadului, fiecare creștin din Oastea Domnului trebuie să fie un viteaz, trebuie să atragă și pe alții în lupta cea mare a mântuirii sufletelor. Prin urmare, aflarea, trăirea și vestirea lui Iisus cel Răstignit sunt obiectivele principale ale celor înrolați în Oastea Domnului – Oastea Bisericii. Căci cine l-a aflat pe Iisus cel Răstignit are totul: are dragoste, are răb-

dare, are smerenie, are bunătate, are bucurie, are viață.

Dar cine nu l-a aflat cu adevărat, n-are nimic, oricât de mult i s-ar părea lui că are.

Până îl avem pe El între noi și în noi, avem totul. Când l-am pierdut pe El, am pierdut totul. Un ostaș care l-a aflat cu adevărat pe Iisus Hristos Cel Răstignit, acela se face și el un vestitor al Lui.

Mișcarea aceasta este de la Dumnezeu. „Și orice răsad care nu este de la Dumnezeu se smulge.” Matei 15.3.

Noi, cei din Oastea Domnului, punem accentul pe adâncirea vieții sufletești în Evanghelia Mântuitorului, pe renașterea cea sufletească la o viață nouă cu Domnul, pe creșterea și înțărirea neîncetată în darul lui Dumnezeu, pe dospirea vieții cu aluatul Evangheliei.

Mulți văd în Oastea Domnului cine știe ce nouătate, de care unii se sperie. Ba încă alții, atâția și atâ-

ția, șoptesc că am fi și noi „o sectă” nouă. Noi vă spunem că nu suntem nici-o nouătate. Noi nu facem altceva decât încercăm să trăim viața și traiul celor din-tâi creștini. Slăvit să fie Domnul și pentru această lucrare!

Darul și binecuvântarea Lui să se pogoare peste cei care vor citi aceste rânduri și le vor răspândi, ajutând și pe alții să guste din apa cea vie și mântuitoare a Evangheliei.

(Cuvinte care au fost scrise chiar de inițiatorul lucrării, părintele *Iosif Trifa*, în cartea sa: *Ce este Oastea Domnului?*)

Programul duhovnicesc din ultima seară a continuat cu cercetarea bolnavilor și fraților mai în vârstă, care nu pot veni la adunare. Cântând toți împreună și rugându-ne am simțit prezența Dumnezeului nostru. Dorim ca să mai putem trăi și altădată astfel de clipe înălțătoare.

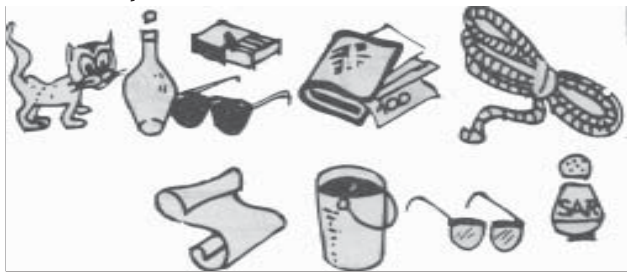
Le mulțumim fraților din Oradea și din Avram Iancu pentru osteneala lor și îl rugăm pe Bunul Dumnezeu să-i binecuvinteze pe toți.

A.G.

Uitucii

Patru băieți au plecat în excursii diferite, dar în sala de așteptare a gării au uitat cele nouă obiecte pe care le vedeți în figura de mai jos: sticla cu apă, ochelarii de soare, cutia cu chibrituri, portofelul cu bani, frânghia, hârtia de scris, găleata, ochelarii de vedere, solnița plus... pisica.

Obiectele pierdute:

Ajuns la destinație, fiecare băiat constată că a uitat câte două sau trei obiecte, din cele înșirate mai sus. Vă propunem să priviți desenele din figura 1, 2, 3 și 4 în care sunt cei patru excursioniști distrați și – apreciind după scenele în care-i vedeți – să stabiliți: cui aparține fiecare obiect și, desigur, pisica?

Figura 1

Figura 2

Figura 3

Figura 4

Perle ale elevilor

- ⇒ După moartea părinților săi, Creangă și-a trăit viața în continuare până în ultimii ani ai vieții lui.
- ⇒ Toate personajele din „O scrisoare pierdută” sunt lipsite de incultură.
- ⇒ Pastelul nu este în fond decât sufletul poetului îmbalsamat în natură.
- ⇒ Fața de țăran descrisă de George Coșbuc este o realitate palpabilă.
- ⇒ Din cauza condițiilor grele, Eminescu a murit de foame toată viața
- ⇒ Personajele din „Neamul Șoimăreștilor” sunt reprezentative pentru secolul XVII pentru că au trăit epoca aceea.
- ⇒ Traduceri „directe” ale unor filme:
No Mercy – „Nu, mersi!”
Deer Hunter – „Dragă vânătorule!”
Evita Peron – „Evită peronul!”

ISTORII PIERDUTE

Templul lui Solomon

În urmă cu trei mii de ani, Solomon, regele Israelului, a construit pe Muntele Moriah din Ierusalim un templu mare închinat Dumnezeului evreilor. În mijlocul templului se afla Sfânta Sfintelor, cel mai sacru loc din sanctuar, unde Arca legământului stătea pe Shetiyah (sau Piatra de temelie) și unde se spune că apărarea Sekina, lumina prezenței lui Dumnezeu. Templul lui Solomon, cunoscut și ca primul Templu, a fost distrus în anul 586 î. Ch. de către Nabucodonosor, regele babilonienilor, dar după eliberarea evreilor din captivitate și întoarcerea lor în Israel a fost zidit un al doilea Templu, care a rezistat din anul 515 î.Ch. până în anul 70 d.Ch. când a fost dărâmat de romani. Mulți evrei și creștini din zilele noastre cred că ridicarea celui de-al treilea Templu va inaugura o eră mesianică și, potrivit creștinilor fundamentalisti, că ar aduce Apocalipsa, Judecata de apoi și Sfârșitul Lumii. Dar pentru ca toate acestea să fie posibile, al treilea Templu trebuie să fie construit exact pe locul templelor originale și Arca Legământului sau măturiei să fie creată din nou și așezată în același loc. Există însă o problemă, și anume intensele controverse în legătură cu locația precisă a Templului lui Solomon.

Muntele Templului, astăzi

La câțva timp după ce au ras de pe fața pământului cel de-al doilea Templu, romanii au construit în locul lui un templu închinat lui Jupiter, dar în perioada când musulmanii au cucerit Ierusalimul, pe Munte nu mai existau construcții. Când musulmanii au pus stăpânire pe Ierusalim, smulgându-l Imperiului bizantin (cum a rămas cunoscut Imperiul Roman de Răsărit), au fost foarte uimiți să vadă guvernării creștinii ai orașului permiteau cu zona să fie utilizată ca loc de depozitat gunoaie, chipurile

un afront deliberat adus evreilor. Musulmanii au construit apoi pe munte mai multe altare și moschei, iar Muntele Templului a devenit Al-Haram al-Sharif (Nobilul Sanctuar), al treilea loc sfânt al islamului, dominat de faimosul Dom al Stâncii și de moscheea Al-Aqsa.

Muntele Templului este astăzi un larg platou de formă rectangulară neregulată, cu latura lungă îndreptată pe axa nord-sud. Domnul Stâncii se află aproximativ în centru, cu moscheea Al-Aqsa poziționată în capătul sudic. În partea de nord a Muntelui se află situl antic al cetății romane Antonia. Pe latura vestică este Zidul Vestic sau al Plângerii, despre care se crede cu tărie că face parte din zidul de sprijin care înconjură Muntele Templului în timpul celui de-al doilea Templu, fiind astfel ultima rămășiță din complexul Templului original.

Varianța tradițională

Există un acord cvasi-unanim asupra variantei că Domnul Stâncii, denumit astfel datorită aflorimentului rocii pe care a fost construit, se află aproape exact pe locul unde au existat primul și al doilea Templu. Acest afloriment al rocii este aprig disputat ca loc al altarului sacrificial din mijlocul Templului, sau chiar Piatra de temelie, în jurul căreia s-a edificat Sfânta Sfintelor. Cunoscu-

tă ca Sakhra, această rocă este considerată o comoară grea de semnificații. Ea a fost privită ca fiind chiar centrul lumii, și prima piatră cu care a început construirea Pământului. S-a mai spus că ar fi piatra pe care Abraham l-a sacrificat pe Isaac și locul unde Iacob a stat culcat atunci când a avut visul despre scara de urcare în ceruri. Potrivit specialistului în Templu, Leen Ritmeyer, fotografiile Sakhrei arată efectiv scorbitura unde a stat Arca Legământului.

Identificarea poziției Domnului Stâncii cuc ea a Templului are implicații importante, atât politice cât și eschatologice (legate de credința în Sfârșitul Lumii). Dacă adepții evrei și creștini ai reconstruirii Templului vor să-și atingă scopul, va trebuie ca mai întâi să dea la o parte Domnul Stâncii, o manevră care, după părerea generală, ar putea declanșa al treilea război mondial sau cel puțin o conflagrație regională devastatoare. Până și sugestia că lucrul acesta s-ar putea petrece inflamează spiritele în comunitatea musulmană, în ciuda faptului că ea este respinsă de politica oficială a Israelului și este limitată doar la grupări extremiste. Numai zvonul că un grup extremist proiectează să pună în scenă un asalt asupra Muntelui Templului a fost de ajuns ca să provoace manifestații de protest până în îndepărtata Indonezie.

Elevii din Micherechi se orientează bine în munții din România

În perioada 23–28 iunie, la Vârtoș s-a desfășurat a doua parte a taberei de orientare turistică, organizată sub patronajul primarului comunei Mădăras, Dan Alexandru Tiurbe. La Vârtoș au avut ocazia să participe acei elevi ai școlii generale din Micherechi, care anul trecut au însușit regulile necesare de orientare la prima ediție a acestei tabere, organizată la Salonta. Anul acesta, prima parte a taberei a fost organizată cu o săptămână în urmă, despre care v-am relatat în numărul trecut al săptămânalului românesc.

De data aceasta, organizația Emese Ildikó Balogh, ne-a informat despre programul taberei în câteva cuvinte.

„Au fost prezenți 25 de copii, cei care au fost și anul trecut în tabăra de inițiere. Din Micherechi au fost 6 copii minunați, restul de la școlile din Mădăras și Ianoșda. Am fost cazați într-o cabană, „Trei brazi”, în apropierea drumului național. Condițiile au fost foarte bune. Programul era foarte lejer, mai ales că a plouat marți după-masă din belșug, așa că un pic am modificat

programul inițial, dar am parcurs tot ce am vrut. Luni am făcut acomodarea cu climatul, zona, cabana, recapitularea celor învățate anul trecut. Marți, înainte de masă am vizitat cu copiii Groapa Ruginoasă, după-masă, în cabană a fost un program la libera alegere, cine ce a vrut, jocuri, cărți, televizor. Miercuri înainte de masă am fost la Cascada Vârciorog, după masă a urmat verificarea cunoștințelor, prin efectuarea hărții zonei unde am fost cazați. Foarte bine s-au descurcat copiii. Joi am vizitat Ghețarul Scărișoara. Din păcate, numai prima tură a putut vizita, că din cauza ploilor după-masă nu au mai lăsat pe nimeni să urce sus la peșteră. (Atunci era valabil codul portocaliu în toată zona). Vineri am desfășurat 2 concursuri individuale, în apropierea cabanei, pe o distanță nu prea mare, dar cu diferențe de nivel. Excelent s-au descurcat copiii, nici nu ziceai că sunt de la șes. După-masă pe același traseu era o probă de ștafetă, cu 5 echipe.

Față de anul trecut au mai învățat câteva semne, mai ales pentru excursii, drumetii, și le-am dat și 2 hărți cu zona vizitată, să studieze și să localizeze anumite puncte pe hartă, cu ajutorul busolei. Premierea era seara, lângă focul de tabără. Toți copiii au fost premiați la fel, nici anul asta nu am specificat pe diplomă cine ce loc a obținut, numai de la anul viitor. Profesorii însoțitori, cei prezenți și în prima tabără, adică Ludovic Zuh, sport; Cezar Petran, geografie; Anca Băican, matematică;

Alina Popa, engleză, și cu mine. Fiecare copil a primit și aici câte o mapă, în care erau semnele deja învățate, pentru recapitulare, semne necunoscute pentru ei, câteva reguli referitor la drumetii, excursii, măsuri de prim ajutor, harta zonei. Masa am servit-o la un restaurant de acolo, în apropierea cabanei, iar gustările ce am primit pe parcursul zilei ni le-au adus din satul Băița în fiecare zi. Sperăm, că și anul viitor vom organiza două tabere în acest loc minunat.”

A.C.

Tabără pentru tineri români la Șimleul Silvaniei

În perioada 10–14 iulie, la Șimleul Silvaniei are loc o manifestare internațională cultural folclorică pentru copii români din afara granițelor, organizată cu sprijinul Departamentului pentru Relații cu Românii de Pretutindeni din cadrul MAE. Anul acesta, Ambasada României din Budapesta a obținut 20 de locuri pentru participarea tinerilor din comunitățile românești din Ungaria.

Astfel, cu ocazia aniversării a 50 de ani de dans popular la Apateu, Ireny Comaroschi, ambasadorul României la Budapesta a oferit 9 locuri (pentru șapte copii și doi pedagogi) ansamblului „Narcisa” din Apateu, iar celelalte 11 locuri (nouă copii și pedagogi) au fost oferite pen-

tru copiii care învață limba română la școala din Medgyesegyháza. Tabăra are un program liber, iar în ultima zi, pe 14 iulie, va avea loc o manifestare culturală la care fiecare grup de copii participanți la tabără va reprezenta zona specifică de unde au venit cu un program de zece minute.

A. Butar

COLORĂZĂ

SĂ RÂDEM!

– Ce mai faci, Gigele?
– Nimic.
– Strașnică ocupație!
– Da, numai că e concurență mare...

– Gigele, care sunt factorii indispensabili vieții?
– Apa, aerul, soarele și ... televizorul, doamnă învățătoare.

O buburuză la farmacie:
– Dați-mi, vă rog o loțiune pentru scos punctele negre.

Liceul N. Bălcescu pe internet:

www.balcescu.sulinet.hu

Gurmania 2008

(Urmare din pag. a 3-a)

Apoi, pe scena mare a festivalului a urmat deschiderea festivă. Înainte de cuvântări, a urcat pe scenă echipa de dansuri populare din Aletea, care a interpretat dansuri tradiționale românești. Al patrulea festival gastronomic al românilor din Ungaria din anul 2008 a fost deschis de către *Adrian Șimon*, director la Direcția pentru Cultură din Arad, nașul acestui festival, *Ioan Fodoreanu*, consulul general al României la Iula și *Maria Gyuricska Kalcsó*, primărița comunei Chitighaz. Primii doi au fost și protectorii ediției din acest an al Gurmaniei. Programul din prima seară a fost compus din concerte rock și de muzică de petrecere.

s-au clasat pe locul al doilea, iar pe locul întâi a ajuns „Suli-grill”, tot din Chitighaz. Mâncărurile tradiționale (ciorbă de perișoare, piparcă umplută, tocană de căprioară) gătite de Asociația Gastronomică a Românilor din Ungaria, condusă de *Maria Pilan Kalcsó*, au obținut mai multe premii.

Programul festivalului a continuat apoi cu diferite concerte în aer liber, până în zori. Toți participanții la cea de-a patra ediție a Festivalului Gastronomic al Românilor din Ungaria pot fi considerați câștigători, dezvoltându-și și de această dată spiritul de echipă și petrecând un sfârșit de săptămână plăcut.

Ana Cioca

Sărbătoarea șirienilor

În zilele de 28-29 iunie, când se sărbătorește Sfinții Petru și Pavel, la Șiria a fost organizată manifestarea intitulată „Zilele Șiriei”. În aceste zile, de obicei, este mare sărbătoare în sat. An de an, la programele celor două zile iau parte oameni din sat și din zona Aradului. Duminică, 29 iunie, câțiva membri ai Asociației „Mihai Pardi” din Otlaca-Pustă, conduși de președinta Asociației *Eva Bocșor Karancsi*, au luat parte la Zilele Șiriei. Cea de-a patra ediție a Zilelor Șiriei a debutat sâmbătă, 28 iunie, începând cu ora 16.00, pe stadionul Șiriana din localitate, cu un campionat de minifotbal, jocuri distractive și concursuri, seara de la ora 20.00 în cadrul programului „Seara vedetelor” au intrat pe scenă formații și soliști de muzică ușoară. Ziua de duminică a fost dedicată folclorului românesc.

Manifestarea a continuat duminică, fiind pigmentată de evoluțiile unor formații de muzică populară și de dansuri. Programul artistic a zilei de duminică a început cu o paradă a portului popular, care a cuprins evoluția mai multor formații de muzică din Șiria, Fanfara de la Nădlac, Majoretele de la Nădlac, Ansamblul „Junii Nădlacului” de la Nădlac, Ansamblul „Șiriana” din Șiria, Ansamblul „Zărandul” de la Târnova, Ansamblul Sâmbăteni și Orchestra „Rapsodii Zărandului” condusă de maestrul *Petrică Pașca*. Au mai cântat soliștii *Cornelia Căpraru Roman*, *Malvina Naghi*, *Tiberiu Crișan*, *Ioana Luguzan* și *Voichița Șuba*. Invitații speciali au fost *Cornel Borza* și *Puiu Codreanu*. Întreaga sărbătoare a culminat cu un foc de artificii.

A.C.

Sâmbătă dimineața a fost dat startul la concursul de gătit, la care au participat pe lângă echipe din loc și bucătari din Ciorvaș, Macău sau din România, de la Chișineu-Criș. În timp ce echipele concurente au pus la foc mâncarea, pe scena mare, Ansamblul folcloric „Oașul” al Casei de Cultură din Negrești-Oaș a prezentat o suită de dansuri oșenești. Solista *Maria Tripon* a prezentat țâpurituri din Oaș, iar ansamblul „Nepoții lăncului” din localitatea Marna (o mică comunitate de moși din județul Satu Mare) au dansat jocuri tradiționale: țarina și descântece. *Lelea Victoria* din Marna, care are 65 de ani, a descântat ca pe la Oaș. Solistul *Răzvan Roșu* s-a prezentat în fața publicului cu melodii din Țara Moșilor.

Mâncărurile tradiționale pregătite la concursul de gătit au fost apreciate apoi de către juriu. Toți participanții concursului au fost felicitați, însă *Adriana Popa* din Chitighaz a primit premiul special din partea juriului pentru mâncarea tradițională (mălai). Asociația Româno-Maghiară din Chitighaz a ajuns pe locul trei, cu tocană de porc. *Ildikó Bánszki* și prietenii săi

Relații literare româno-maghiare

(Urmare din pag. a 5-a)

Botezat în ritul ortodox, după tatăl său care era după mărturisirea poetului „jumătate secui, jumătate român, sau poate de-a ntregul cel din urmă”, va păstra despre tatăl său o imagine idealizată. Copilul părăsit în fragedă copilărie de tatăl despre care a știut mereu că a emigrat în America, pe un pământ al făgăduinței și pe care copil fiind, mereu l-a așteptat, mai târziu l-a conturat în vraja condeiului.

După moartea mamei sale, în 1919, familia sa hotărăște să urmeze cursurile la liceul din Macău, „Constantinopolul de pe malurile Mureșului”, așa cum singur îi plăcea să-l numească. Acest orașel nu a fost numai căminul său, dar a devenit orașul său de naștere spirituală. Și pentru că trebuia să sus-

țină examen de religie, mergea la preotul ortodox român Simion Cornea din Bătania. În versurile scrise între anii 1922-1925, apare foarte des invocată divinitatea. În cadrul cnaclului a fost amintită părerea exprimată de Valachi Anna, care considera că în credința poetului un rol mare l-a avut portretul tatălui.

József Attila a fost atras de cultura și literatura română, fapt demonstrat și de traduceri versurilor poetilor români. Însă din cele 30 de poezii românești, traduse de el, doar o treime au fost publicate. După cum a precizat *Maria Berényi*, poeziile românești le-a primit prin intermediul lui Balta Mózes, atașatul cultural român, cu care era în relații de prietenie. Astfel a tradus poezii de *Mihail Codreanu*, *Aron Cotruș*, *Ion Vineanu*, *Ilarie*

Voronca, *George Coșbuc*, *Zaharia Stancu*, *Elena Farago*. Dintre traduceri sale se remarcă „Noi vrem pământ” de *George Coșbuc*. În literatura română, *Eugen Jebeleanu* este cel care-l traduce nu doar sporadic, dar s-a străduit să creeze o imagine cuprinzătoare a creației lui József Attila. Sub influența traducerilor sale, *Veronica Porumbacu* va învăța limba maghiară și ea însăși va traduce din poemele lui József Attila. Cei mai de seamă traducători români ai poetului maghiar au fost *Maria Banuș*, *Mihai Beniuc*, *Radu Boureanu*.

Cenaclul literar din 14 iunie, de la Budapesta, s-a încheiat în emoția versurilor poeziei „Mama” de József Attila, tradusă de *Eugen Jebeleanu* și recitată de *Ana Borbély*.

Gabriela Enea Elekes

O VOCE ROMÂNEASCĂ
www.radio.hu

Sărbătoarea dansului popular, la Apateu

„Tradiții și valori culturale în Euroregiunea Bihor – Hajdú-Bihar, trecut și viitor”, așa s-a numit festivitatea prilejuită de aniversarea a 50 de ani de dans popular, organizată la Apateu. Cinzeci de ani înseamnă foarte mult în activita-

tut organiza acest festival folcloric al păstrătorilor de tradiții din Apateu, care timp de cinzeci de ani, români și maghiari împreună, au transmis din generație în generație valorile culturale specifice fiecărui neam. În plină creștere a

tea unei instituții artistice iar faptul că localitatea Apateu se poate mândri cu asemenea activitate este un act meritoriu pentru care trebuie aduse mulțumiri oamenilor acestor locuri.

„Ne bucurăm că am pu-

audiției muzicii moderne puținii mai sunt cei care își mai aduc aminte de tradiția folclorică și la fel, puținii sunt cei care azi se mai declară îndrăgostiți de folclor. Cu o uimitoare maturitate, chiar dacă abia

năzuiesc spre adolescență, micii dansatori ai echipei de dansuri Narcisa din Apateu susțin că tradiția merită și trebuie păstrată. Drept mărturie a păstrării și promovării dansului popular este și acest eveniment organizat azi aici. Începutul acestei realități își trage seva din dragostea locuitorilor acestui sat pentru moștenirea primită de la moșii și strămoșii lor. Ne amintim cu toții că în trecut, orice săptămână petrecută la munca câmpului se încheia cu hora în mijlocul satului. De această horă îmi povesteau și părinții și bunicii mei, că în fiecare duminică după-masă în mijlocul satului se ținea «jocul», aici la noi în sat numit «juca». Aici la Apateu putem vorbi azi de cultura română și maghiară care se îmbină armonios atât prin dansul popular cât și prin cântec. Ca urmare, la evenimentul de azi aducem omagiu muzicii populare, dansului popular și păstrătorilor acestora”, a spus în deschidere *Ioan Blaga*, președintele Autogovernării Românești din Apateu.

Programul cultural a fost deschis de corul „Armonia” dirijat de *prof. dr. Gheorghe David*, urmat de ansamblul de dansuri populare „Narcisa” din Apateu, instruiți de *prof. Harasztosi Judit*. Corul și ansamblul de dansuri din Apateu au adus pe scenă o suită de dansuri și cântece populare românești și

ungurești. Programul cultural a fost urmat de trei soliste din zona Bihorului: *Anca Banda*, *Roxana Gudiu* și *Corina Szatmári*. Tărâmul „Ceatăra” din Carei și solista *Ana Holdiș Pop* a înveselit publicul cu melodii din folclorul românesc sătmărean. Aceștia au adus cu ei la Apateu și ansamblul de dansuri populare „Ceatăra”, coordonat de *Adrian Pașca*.

Programul cultural a fost încheiat de cunoscuții cântăreți *Florina* și *Florin Mariș-Hinsu* din România, care au oferit publicului muzică populară românească și italiană.

La manifestare au onorat cu prezența *Prea Sfinția Sa Siluan*, Episcopul Julei, *Ireny Comaroschi*, ambasadorul României la Budapesta, *Ioan Fodoreanu*, consul general al României la Jula, *Aurelia*

Zmeu, consilier principal și consilierul *Lucian Andone* al Ambasadei României la Budapesta, *Bartha Csaba*, director adjunct al Institutului Cultural Român de la Budapesta și *Ligia Mirișan*, director al Direcției de Cultură din Oradea. Un rol important în organizarea acestui eveniment l-au avut sponsorii care au făcut posibilă realizarea acestui program: Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” și organizatorii, Autogovernarea Românească din Apateu, în colaborare cu Primăria din Apateu și Primăria Municipiului Oradea. Coordonații manifestării au fost *Ioan Blaga*, președintele Autogovernării Minoritare Române din Apateu, *Iosif Pantea*, vicepreședinte și *pr. Origen Sabău*.

Anca L. Butar

Gabriel García Márquez
Dragostea în vremea holerei (3)

A primit depeșă ca pe continuarea unui vis rău prevestitor. Florentino Ariza i-a privit ochii livizi cu un soi de compasiune oficială, i-a observat degetele nesigure care se chinuiau să rupă timbrul, i-a simțit teama din inimă, de atâtea ori întrezărită la atâția destinatari care, văzând o telegramă, se gândeau numai deodată la moarte. După ce a citit-o, și-a recăpătat siguranța de sine și a oftat: „Vești bune.” Și i-a întins lui Florentino Ariza cei cinci *reali* de rigoare, dându-i de înțeles, cu un zâmbet de ușurare, că nu s-ar fi ales cu nimic dacă veștile ar fi fost proaste. Apoi l-a expediat cu o strângere de mână, gest puțin obișnuit față de un curier al poștei, iar slujnica l-a însoțit până la ieșire, mai degrabă ca să-l supravegheze decât ca să-i arate drumul. Au trecut prin aceeași galerie cu arcade, dar, de data aceasta, Florentino Ariza și-a dat seama că se mai afla cineva în casă, pentru că în lumina limpede din curte răsună un glas de femeie care repeta o lecție de citire. Când a ajuns în dreptul camerei de cusut, a zărit prin fereastra deschisă o femeie în vârstă și o copilă, așezate pe două scaune alăturate, urmărind amândouă textul după cartea pe care femeia o ținea deschisă în poală. Scena i s-a părut neobișnuită: fiica învățându-și mama să citească. Impresie doar în parte greșită, întrucât femeia era mătușa fetei, deși o crescuse ca o mamă. Lecția nu s-a întrerupt, dar tânăra și-a ridicat ochii ca să vadă cine trece prin dreptul ferestrei și această privire întâmplătoare a dezvăluit o iubire devastatoare, care, o jumătate de veac mai târziu, nu se stinsese încă.

Despre Lorenzo Daza, Florentino Ariza n-a putut afla altceva decât că venise de la San Juan de la Ciénaga împreună cu singura lui fiică și cu o soră nemăritată, la puțin timp după epidemia de holeră, iar cei care îl văzuseră debarcând nu s-au îndoit nici

o clipă că venea ca să rămână, căci aducea cu el toate cele necesare unei gospodării chivernisite. Soția îi murise când fata era foarte mică. Sora se numea Escolástica, avea patruzeci de ani și făcuse legământ să poarte rasa franciscană când ieșea în oraș, iar în casă, numai cordonul de frânghie. Copila avea treisprezece ani și purta numele mamei moarte: Fermina. Se zvoinea că Lorenzo Daza era înstărit, pentru că trăia bine, fără să i se cunoască vreo ocupație anume, și cumpăraseră cu bani peșin casa din parcul Evangheliilor, a cărei reparație probabil că-l costase pe puțin de două ori mai mult decât cei două sute de pesos în aur plătiți pentru ea. Fata învăța la colegiul *Intrarea Precurarei în Biserică*, unde, de două secole, domnișoarele de familie deprindeau arta și meșteșugul de a fi soții harnice și supuse. Pe vremea spaniolilor și în primii ani ai Republicii, acolo erau primite numai moștenitoarele unor nume răsunătoare. Până la urmă, vechile familii aristocratice, ruinate de războiul de independență, s-au văzut nevoite să se plece în fața noilor realități, iar colegiul și-a deschis porțile tuturor tinerelor dornice și care aveau cu ce plăti, indiferent de obârșia lor, cu condiția esențială să fie copii legitimi, din familii catolice. Era, în orice caz, un colegiu costisitor, iar faptul că Fermina Daza învăța acolo reprezenta prin el însuși un indiciu al condiției economice a familiei, chiar dacă nu și al celei sociale. Toate aceste informații i-au dat curaj lui Florentino Ariza, dovedindu-i că frumoasa adolescentă cu ochii migdalați era la înălțimea visurilor sale. Foarte curând însă, severitatea exagerată a tatălui s-a dovedit o piedică de netrecut. Spre deosebire de celelalte eleve, care mergeau la școală în grup sau împreună cu o servitoare mai în vârstă, Fermina Daza era însoțită totdeauna de mătușă, iar din purtarea ei se putea deduce că

nu-i era îngăduită nici o distracție.

În acest mod nevinovat și-a început Florentino Ariza viața secretă de vânător solitar. Încă de la șapte dimineața se așeza la pândă în parc, pe banca cea mai ferită de privirile indiscrete, prefăcându-se că citește o carte de poezii la umbra migdalilor, până când o vedea trecând pe domnița inaccesibilă, în

uniforma cu dungi albastre, cu ciorapii trei sferturi, ghețele bărbătești cu și-returi încrucișate și părul împletit într-o coadă groasă, legată cu o panglică, atârându-i pe spate până la mijloc. Pășea repede, cu o semeție firească în ținută, cu capul sus, privirea neclintită, nasul ascuțit, strângând servieta la piept cu brațele încrucișate, și cu un mers de căprioară care o făcea să pară imună la gravitație.

Abia ținând pasul cu ea, mătușă, îmbrăcată în răsărit de cafenie de călugăriță franciscană, nu lăsa nici o speranță pentru o posibilă apropiere. Florentino Ariza le vedea trecând, la dus și la întors, de patru ori pe zi, iar duminica, o singură dată, la ieșirea de la biserică, iar faptul că o putea zări pe copilă îi era de ajuns. Încet-încet, a început s-o idealizeze, atribuindu-i virtuți improbabile, sentimente imaginare, iar după două săptămâni nu se mai gândea decât la ea. S-a hotărât atunci să-i trimită o epistolă scrisă pe ambele fețe ale unei foi de hârtie cu prețioasa lui caligrafie de conțopist. A ținut-o însă câteva zile în buzunar, tot întrebându-se

cum să facă să i-o dea, și, în timp ce se gândea, scria alte și alte pagini înainte de culcare, astfel încât biletul inițial ajunsese cu timpul un adevărat dicționar de galanterii, culese din cărțile pe care, tot citindu-le în parc, le învățase pe dinafară.

Căutând mijlocul cel mai potrivit de a înmâna scrisoarea, s-a gândit să-și facă unele cunoștințe prin-

tre elevele de la colegiu, dar lumea lor era prea departe de mediul în care se învârttea el. În plus, după ce a întors-o pe toate părțile, ideea de a face pe altcineva părtașul dorurilor sale i s-a părut imprudentă. A reușit, totuși, să afle că, la numai câteva zile după sosirea în oraș, fiind invitată într-o sâmbătă la un bal, Fermina ceruse permisiunea să se ducă, dar tatăl o oprișe cu un răspuns categoric: „Fiecare lucru la vremea lui.” Scrisoarea avea de-acum peste șaiszeci de file, scrise pe ambele fețe, când Florentino Ariza, nemaiputând suporta taina care îl apăsa, și-a deschis inima și s-a destăinuit mamei sale, singura ființă față de care își permitea unele confidențe. Induioșată până la lacrimi de naivitatea și stângăcia lui într-ale dragostei, Tránsito Ariza și-a propus să-i fie călăuză, folosindu-se de propria-i experiență. Pentru început, s-a străduit să-l convingă să renunțe la ceaslovul liric, care n-ar fi făcut altceva decât s-o speire pe domnița visurilor lui, probabil la fel de neinițiată în tainele inimii ca și el. Cel dintâi pas pe care trebuia să-l facă, l-a sfătuit ea, era să-i dea de înțeles că-i tre-

zise interesul, ca să n-o ia pe nepregătite cu declarația lui și ca să-i lase, astfel, un răgaz de gândire.

– Dar bagă bine de seamă, îi spuse, nu pe ea trebuie s-o cucerești mai întâi, ci pe mătușă ei.

Erau, firește, sfaturi înțelepte, dar tardive. De fapt, încă din ziua în care își ridicase privirea ca să vadă cine trecea pe coridor, neglijând pentru o clipă lecția de citire cu mătușă ei, Fermina Daza a fost impresionată de aerul neajutorat al lui Florentino Ariza. Seara, în timp ce se aflau la masă, tatăl ei adusesse vorba despre telegramă și așa a aflat de ce venise Florentino Ariza și care îi era ocupația. Informațiile n-au făcut decât să-i sporească interesul, căci pentru ea, ca pentru atâția alții din acele timpuri, invenția telegrafului părea mai degrabă o vrăjitorie. L-a recunoscut, așadar, de prima dată când l-a văzut citind la umbra copacilor din parc, deși faptul în sine n-a intrigat-o, dar mătușă i-a atras atenția că venea acolo de mai multe săptămâni. În cele din urmă, zărindu-l și duminica, după slujbă, mătușă s-a convins că toate întâlnirile acelea nu puteau fi întâmplătoare și i-a spus: „Doar nu crezi că pentru mine se deranjează el atâta.” Căci, în pofida aerului auster și a rasei de penitentă, mătușă Escolástica Daza avea un instinct al vieții și o vocație a complicității care reprezentau cele mai de seamă virtuți ale sale, iar gândul că un bărbat s-ar fi putut arăta interesat de nepoată îi producea o emoție greu de stăpânit. Numai că Fermina Daza era departe de a simți chiar și cel mai mic interes pentru iubire, iar Florentino Ariza, care îi lăsase impresia că e bolnav, nu trezea în ea decât un soi de milă. Mătușă i-a explicat însă că numai cine are o îndelungată experiență de viață poate desluși firea adevărată a unui bărbat, or, ea era incredincă că tânărul care le aștepta în parc ca să le vadă trecând nu putea fi bolnav de altceva decât de iubire.

Alimentele care previn cancerul

Cancerul, una dintre cele mai severe maladii ale secolului, face tot mai multe victime. În cazul unui bolnav de cancer, în paralel cu tratamentul oncologic, stabilit de medicul specialist, terapia naturistă se poate asocia, fără restricții, în orice fază a bolii.

Pentru oamenii sănătoși, cunoașterea alimentelor care previn cancerul devine un imperativ. În acest scop, **Eugen Giurgiu**, doctor în biochimie, autorul volumului „Cancerul – tratamente naturiste”, pledează cu argumente în favoarea unei diete care să includă alimente cu certe proprietăți anticancerigene. Din aceste alimente putem alcătui, zilnic, un meniu variat, sănătos și gustos:

Alunele. Conțin vitamina E, unul dintre cei mai puternici antioxidanți, care previn procesul de îmbătrânire a celulelor.

Ardeiul. Datorită quercitinei, substanță care împiedică înmulțirea celulelor canceroase, este benefic pentru dieta acestei categorii de bolnavi.

Ceapa. Ca și ardeiul, conține quercitină, care combate înmulțirea celulelor canceroase. Prin fierbere, efectele anticancerigene se diminuează.

Cruciferele. Broccoli, varza, varza de Bruxelles, conopida conțin substanțe anticancerigene. Prin monitorizarea pacienților cu cancer de vezică și de colon s-a ajuns la conclu-

zia că 50% din grupul celor care au consumat, săptămânal, minimum șapte porții din aceste legume, au înregistrat o stagnare a evoluției bolii.

Dovleacul. Este considerat un puternic antioxidant, cu efecte pozitive asupra imunității.

Drojdia de bere. Este un tonic de excepție pentru organism. Conține o serie de vitamine, inclusiv pe cele din Complexul B, și multe minerale.

Grepfrut. Studii recente au scos la iveală că acest fruct poate să inhibe formarea tumorilor canceroase, datorită unor substanțe prezente în compoziție – limonoizii.

Mărul. Conține quercitină, care împiedică evoluția cancerului de prostată. Un studiu american a confirmat acest lucru la consumatorii de mere. Quercitina reușește să blocheze efectul cancerigen al hormonilor masculini.

Morcovii. Conțin beta-caroten, un valoros antioxidant. Sucul de morcovi nu trebuie să lipsească din dieta bolnavilor de cancer – minimum 300 ml pe zi.

Murele. Cercetătorii au

descoperit că dieta cu aceste fructe împiedică răspândirea celulelor canceroase în zona pulmonară și inhibă apariția metastazelor.

Pepenele galben și spanacul. Sunt surse bogate în vitamina A, beta-caroten și vitamina C. Sunt valoroase și datorită fibrelor vegetale, eficiente în tratamentul bolii canceroase.

Roșiile. Conțin, de asemenea, quercitină, care împiedică înmulțirea celulelor canceroase. Doar sucul și leguma, consumate în stare proaspătă, își păstrează aceste calități.

Sfecla roșie. Este renumită pentru rolul ei de combatant în boala canceroasă. Sucul sfeclei se recomandă în toate formele de cancer. Se poate asocia cu alte sucuri, mai ales cu cel de morcovi.

Soia. Conține un hormon vegetal – genisteina. Acesta reușește să omoare tumorile mici, blocând alimentarea lor cu sânge. Soia s-a dovedit că acționează favorabil în cancerul de prostată, de sân, cel uterin sau de colon.

Tărâțele de grâu. Conțin fibre și previn apariția cancerului de colon.

Usturoiul. Numeroase studii recente au ajuns la un numitor comun privind proprietățile anticancerigene ale usturoiului.

Campionat de cărat neveste

Estonia, Germania și Anglia sunt, în această ordine, ocupantele podiumului la finalul uneia din cele mai haioase – și dificile – competiții organizate anual în Finlanda: Campionatul mondial de cărat neveste.

Vedeta competiției a fost o irlandeză de 120 de kilograme, care venise singură și a căutat un bărbat care s-o care în cursa cu obstacole de peste 250 de metri. În cele din urmă, a găsit un englez care s-o care în spate, motivat mai ales de premiul cel mare –

greutatea „nevestei” în litri de bere.

Toată lumea s-a distrat, singura controversă fiind originea ineditului concurs. Unii susțin că ideea se trage de la un tâlhar celebru, care-i testa pe cei care doreau să i se alăture punându-i să alerge cu porci și saci în spate. Alții susțin că, de fapt, concursul se leagă de străvechiul obicei tribal de a-ți fura nevasta din tribul rival – motiv pentru care majoritatea competitorilor au preferat să care... nevasta altuia.

Copii tratați pentru dependența de mobil

Doi copii de 12, respectiv 13 ani primesc îngrijiri la un centru specializat din Lleida, nord-estul Spaniei, pentru „dependența de telefonul mobil”, potrivit unui responsabil al centrului.

„Au fost internați pentru dependența de messenger, dar am constatat că aveau și o dependență de telefonul mobil”, a spus directorul centrului de pedopsihiatrie din Lleida. Cei doi copii aveau telefoane mobile de un an și jumătate și le foloseau aproape fără pauză, nefiind controlați de părinți, ceea ce a dus la eșecuri școlare, a explicat responsabilul, citat de El Mundo.

Tratamentul va dura cel

puțin doi ani, potrivit directorului amintit, care a spus că această luptă nu este ușoară, în condițiile în care copiii petreceau în medie 5-6 ore pe zi la telefonul mobil. Centrul a îngrijit în total 20 de copii și adolescenți pentru dependența de internet, potrivit El Mundo. Agenția spaniolă antidrog estimează că circa 10% dintre adolescenții din Madrid suferă de dependență de telefonul mobil sau dependență de Internet.

În Spania, vârsta medie a achiziționării primului telefon mobil este 12-14 ani, în timp ce experții recomandă ca tinerilor să nu li se cumpere mobile înainte de 16 ani.

Ciclism

Turul Franței, fără români

Procese de milioane de euro, suspiciuni de dopaj, 180 de rutieri la start și nici un sportiv din România printre ei. Așa a început, pe 5 iulie, Marea Buclă.

Competiție elitistă, „Le Tour de France” și-a luat startul sâmbăta trecută de la Brest. De la această ediție, campionul en titre *Alberto Contador* și alte nume mari vor absenta.

Măcinată de scandaluri de dopaj, cea mai faimoasă competiție din ciclismul mondial este încă inaccesibilă pentru români. Doar patru rutieri din România au fost în Marea Buclă. În 1936, *Ion Nicolae Țapu*, *Virgil Marnoea*, *George Hapciuc* și *Constantin Tu-dose* au făcut echipă într-un Tur al Franței încă amator.

Acea performanță a rămas unică în istoria sportului cu pedale din România. Situația pare că nu se va schimba, asta și pentru că performanțele sportivilor români sunt încă inferioare celor din caravana

franceză. Motivele absenței îndelungate a românilor din această competiție sunt multe, așa cum recunoaște chiar președintele Federației Române de Ciclism, *Octavian Opreș*. „Este nevoie de bani mulți pentru a ajunge în această înțelegere de nivel mondial. Uitați-vă ce echipe sunt acolo! Toate sunt sponsorizate fie de bănci puternice, fie de corporații. Noi nu avem profesioniști”, a declarat Opreș.

Oficialul recunoaște însă că există posibilitatea ca un rutier român să ajungă în Turul Franței, dar nu în următorul deceniu. „În primul rând, pentru a fi prezent în Le Tour de France, trebuie să fii component al unei echipe profesionale. Și aici apare o altă problemă. Organizatorii întrecerii din

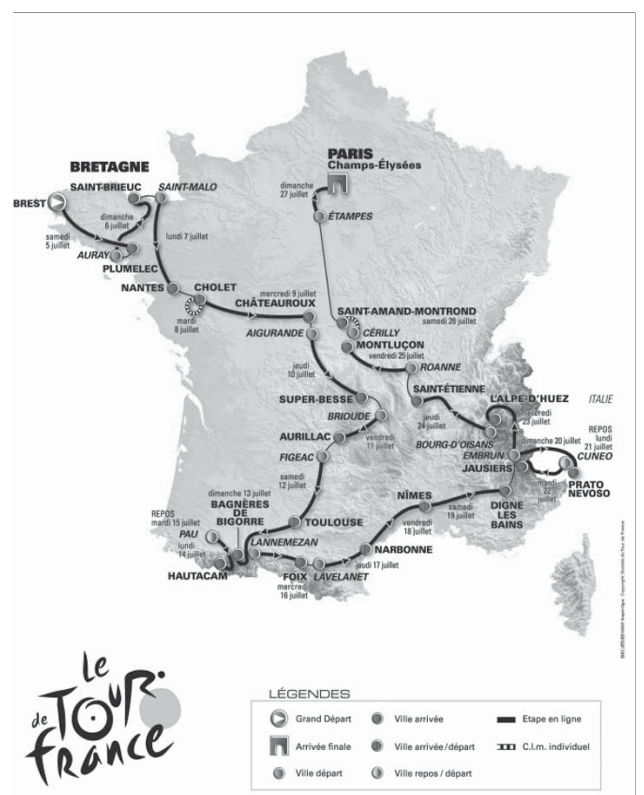

Spaniolul Ernesto Valverde va fi una dintre vedetele ediției din 2008 a turului, în special în lipsa altor „gri” ai ciclismului, precum Contador sau Rasmussen

Hexagon își rezervă dreptul de a invita ei formațiile și atunci poți avea ghinionul să rămâi acasă”, a completat Opreș.

În „Le Tour de France 2008”, spaniolul Alberto Contador nu va putea să-și apere titlul cucerit în 2007, deoarece echipa sa, Astana, nu a fost invitată să participe. Organizatorii au luat această măsură deoarece formația a fost implicată în ediția trecută într-un imens scandal de dopaj, atunci când *Alexander Vinokourov*, un alt ciclist de la Astana, a fost depistat pozitiv în ultima etapă. Printre marii absenți se numără și danezul *Michael Rasmussen*.

Turul Franței 2008 se va încheia pe 27 iulie, la Paris, aceasta fiind deja cea de-a 95-a ediție.

Recordurile Turului Franței

Agentia France Presse a adunat la un loc recordurile Turului Franței:

Cel mai mare număr de etape câștigate la o singură ediție: 8 – Charles Pelissier (1930), Eddy Merckx (1970, 1974) și Freddy Maertens (1976)

Cel mai mare număr de etape câștigate de-a lungul anilor: Eddy Merckx (34)

Cel mai mare număr de rutieri care au îmbrăcat tricoul galben la o singură ediție: 8 în 1958 și 1987

Cel mai mare număr de zile în tricou galben: 96 pentru Eddy Merckx (la 7 participări)

Cel mai mare număr de victorii finale: 7 pentru Lance Armstrong (1999-2005)

Cel mai mare număr de clasări pe podium: 8 pentru Raymond Poulidor (trei ori locul 2, cinci ori locul 3) în 14 participări în perioada 1962-1976

Cea mai mare distanță în clasamentul general (din 1947) între câștigător și locul doi: 28 minute, 17 secunde (Fausto Coppi – Stan Ockers în 1952)

Cea mai mică distanță: 8 secunde (Greg LeMond – Laurent Fignon în 1989)

Cel mai mare număr de tricouri verzi: 6 (Erik Zabel)

Cel mai mare număr de tricouri cu buline: 7 (Richard Virenque)

Cea mai lungă evadare solitară: 253 km pentru Albert Bourlon în 1947

Cea mai mare distanță la sosirea într-o etapă: 22 minute, 50 secunde pentru Jose Luis Viejo în 1976

Cel mai rapid contratimp individual: 54,545 km/h pentru Greg LeMond în 1989 pe o distanță de 24,5 km

Cel mai vârstnic câștigător: Firmin Lambot (36 ani, 4 luni, 9 zile) în 1922

Cel mai tânăr câștigător: Henri Cornet (19 ani, 11 luni, 20 zile) în 1904

Cel mai mare număr de participări: 16 pentru Joop Zoetemelk, între 1970 și 1986 (nici un abandon).

Handbal

Handbalistele de la Oltchim vor participa la un turneu în Ungaria

Echipa de handbal feminin Oltchim Râmnicu Vâlcea va participa, în zilele de 5 și 6 septembrie, la un turneu amical la Dunaújváros, alături de două formații puternice din Ungaria și de Lada Togliatti (Rusia), semifinalistă a Ligii Campionilor în sezonul 2007/2008. Campioana României va mai întâlni în cadrul turneului de la Dunaújváros formațiile ungare ETO Győr, de asemenea semifinalistă în Liga Campionilor, Dunafer, semifinalistă în Cupa EHF.

Pe de altă parte, în sezonul 2008/2009, în lotul campioanei României va reveni jucătoarea *Janina Luca*, sportivă care, după ce a efectuat junioratul la Oltchim, a fost împrumutată, timp de două sezoane, la Dunărea Brăila. Luca a fost inclusă în lotul național universitar care va participa în Italia la Campionatul Mondial, alături de alte trei jucătoare de la formația vâlceană: *Oana Manea*, *Iulia Pușcașu* și *Clara Vădineanu*.

TVR 1

Luni 14 iulie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 8.00 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.10 Film. Curcubeu! 11.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 12.00 Serial. Duma și prietenii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.45 Hai să bucățărăm! 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Serial. Un om bun la toate 16.45 Serial. Romanța îndrăgostiților 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Serial. Battlerstar Galactica 21.25 Hai România! 21.30 Jurnalul TVR 22.10 Film. Cercetașii.

Marți 15 iulie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 9.10 Film. Câinele extraterestru 11.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 12.00 Serial. Duma și prietenii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Cu 80 de tablouri la capătul lumii 15.00 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Serial. Un om bun la toate 17.45 Serial. Romanța îndrăgostiților 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Serial. Anatomia lui Grey 20.10 **S-a întâmplat în România** 21.30 Jurnalul TVR 22.10 Film. Noi, jurații...

Claudiu Bleont prezintă „S-a întâmplat în România”

Miercuri 16 iulie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 9.10 Film. Guvernanta 11.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 12.00 Serial. Duma și prietenii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.45 Hai să bucățărăm! 14.30 Oameni ca noi 15.00 Convingeți-vă 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Serial. Un om bun la toate 16.45 Serial. Romanța îndrăgostiților 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Preotul, fata și rabinul 21.30 Jurnalul TVR 22.10 Film. Fața ascunsă a războiului.

Joi 17 iulie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 9.10 Film. Sounder 12.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 12.00 Serial. Cowboy în Hawaii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.45 Hai să bucățărăm! 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Serial. Un om bun la toate 16.45 Serial. Romanța îndrăgostiților 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Un erou al timpului nostru 21.30 Jurnalul TVR 22.10 Film. Serie neagră.

Vineri 18 iulie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 9.10 Film. Pactul cu bucluc 11.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 12.00 Serial. Cowboy în Hawaii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Film. Norocul irlandezului 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Serial. Un om bun la toate 16.45 Serial. Romanța îndrăgostiților 18.00 Jurnalul TVR 19.15 O dată-n viață 21.00 Serial. Agenția Psych 21.30 Jurnalul TVR 22.10 Film. Henry și Jane.

Sâmbătă 19 iulie

6.10 Cântecul amintirii... amintirile cântecului 7.00 Sănătate pentru toți! 7.30 Cartea europeană 8.00 Desene animate 9.00 Împreună pentru natură 10.00 Dunărea - fluviu european 11.10 Film. Călătorie în Alaska 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Cum se face un campion 13.55 Formula 1. Calificări Germania 16.00 Beijing - gazda Jocurilor Olimpice, 2008 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Film. Cât îmi dai ca te să împușc din nou? 21.05 Serial. Figurantii 21.45 Concert: Madonna.

Duminică 20 iulie

6.10 Universul credinței 8.00 Desene animate 9.00 Serial. Hannah Montana 9.35 Serial. Toate pânzele sus 10.35 Viața satului 12.00 Tezaur folcloric 13.00 Jurnalul TVR 13.55 Formula 1. Marele Premiu al Germaniei 16.10 Supermarket de divertisment 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Contele de Monte Cristo.

TVR 2

Luni 14 iulie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.35 Replay 8.00 Serial. Colegi de școală 9.10 Tonomatul de vacanță 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Serial. Elisa 13.30 e Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.40 Vara la mare 18.30 Serial. Miracole (R) 19.35 Serial. Lege și ordine 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Pofțiți la masă!

Marți 15 iulie

6.00 Super Sport (R) 6.35 Replay 8.00 Serial. Colegi de școală 9.10 Tonomatul de vacanță 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Serial. Elisa 12.45 Utopia 13.30 Între cer și pământ 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnalul regional 17.40 Vara la mare 18.30 Serial. Miracole (R) 19.35 Serial. Lege și ordine 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Bicicleta albastră.

Miercuri 16 iulie

6.00 Motomagia (R) 6.35 Replay 8.00 Serial. Colegi de școală 9.10 Tonomatul de vacanță 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Serial. Elisa 13.30 Zestrea românilor (R) 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.40 Vara la mare 18.30 Serial. Miracole (R) 19.35 Serial. Lege și ordine 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Visul unei nopți de vară.

Joi 17 iulie

6.00 Autocritica 6.35 Replay 8.00 Serial. Colegi de vară 9.10 Tonomatul de vacanță 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Serial. Elisa 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.40 Vara la mare 18.30 Serial. Miracole (R) 19.35 Serial. Lege și ordine 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Störtebeker, inimă de pirat.

Vineri 18 iulie

6.00 Bugetul meu (R) 6.35 Replay 8.00 Serial. Un tată aproape perfect 9.10 Tonomatul de vacanță 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Serial. Elisa 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR 17.40 Vara la mare 18.30 Serial. Miracole (R) 19.35 Serial. Lege și ordine 20.30 Ora de știri 21.30 Jamie în Australia 22.30 Serial. Vinovați și pedepșiți.

Sâmbătă 19 iulie

6.00 Destinația României (R) 6.30 Între cer și pământ 7.00 Medalion folcloric 7.30 ABC... De ce? 8.00 Super Sport 8.30 Destinația România 9.30 Bugetul meu 10.00 Natură și aventură 10.35 Liber pe contrasens 11.35 Atenție, se cântă! 12.30 D'ale lui Mitică 14.25 Concert Folkloric 2008 17.00 Jurnal regional 17.40 Serial. Hotel Babylon 19.00 Maniacii 20.00 Serial. Să mănânce cozonaci! 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Crime imperfecte 22.30 Film. În adâncul pădurii.

Duminică 20 iulie

6.00 Atenție, se cântă! (R) 7.00 Dincolo de cântec 7.30 Zestrea românilor 8.00 Ferra **9.00 Pescar hoinar** 9.30 Ulița spre Europa 10.00 Motomagia 10.30 Autocritica 11.00 Film. Din nou la 18 ani 13.000 H...ora prichindeilor 14.00 Atlas 14.30 Jamie în Australia (R) 15.00 Decoratori la mână a doua 17.00 Jurnal regional 17.40 Serial. Ballykissangel 18.35 Serial. Eu și mama 19.30 Perechi și parteneri 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Spionii 22.30 Film. Blackjack.

Victor Tarus în „Pescar hoinar”

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

14 IULIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

15 IULIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Pagina culturală 17.30: Moment poetic 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

16 IULIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri 17.10: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 17.25: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

17 IULIE, JOI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: O șansă istorică: Uniunea Europeană (Al. Ardelean) 17.25: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

18 IULIE, VINERI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Revista presei „Foaia românească” 16.35: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

19 IULIE, SÂMBĂȚĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.10: Evenimente calendaristice 16.20: Teatru radiofonic 17.20: Stele de cinci stele – magazin de muzică ușoară 17.55: Încheiere

20 IULIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Sinteza știrilor săptămânii 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 16.55: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” (reluare) 17.25: Emisiune religioasă ortodoxă 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe unde medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

www.radio.hu

Ecranul nostru

16 iulie 2008 (mtv ora 12.50)
Reluare: 18 iulie 2008 (m2 ora 10.40)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

În prima parte a programului românesc, vă invităm la Adunarea Baptistă din Chitig-haz, unde, la sfârșitul lunii iunie, s-a aniversat 90 de ani de la înființarea fanfarei. Apoi vă vom conduce la Apateu. În comuna bihoreană recent s-a sărbătorit 50 de ani de dans popular.

Realizator: **Aurel Becan**

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni–Vineri:
8.30–14.30

Sâmbătă–duminică:
închis

Adresa:
Jula 5700
str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465–130
Fax: 66/465–142
Mobil: 30/635–7181

www.gyula.mae.ro

Birou de avocat

**Anunț viitorii mei clienți
că la 7 ianuarie 2008
mi-am început
activitatea
de avocat.**

Adresa biroului:
5700 Gyula, Béke sgt. 50.

Tel/Fax:
(+36-66)-639-748
Mobil:
+36-30-833-1662

E-mail:
avocat.ruzsa@hotmail.hu

Specializare:
Drept Penal
Dreptul Muncii
Drept Civil

dr. Gheorghe Ruja
avocat

UMOR

Linkuri utile:

www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.ici.ro/romania/indexrom.html

Gurmania 2008

Relatare în paginile 3 și 10

FOAIA
românească
11 iulie 2008
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcș, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2008: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de **Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”**. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.